

Nacionālais veselības
dienests

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

9. JŪNIJĀ
RĪGĀ
ZUZEUM
9.00–18.30

VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMU MODEĻU ATTĪSTĪBAS LABORATORIJA

**STRUKTURĒTA PACIENTU KONSULTĒŠANAS RĪKA - ZĀĻU LIETOŠANAS
PĀRSKATA KĀ VESELĪBAS APRŪPES PAKALPOJUMA IZVEIDE**

Latvijas Farmaceitu biedrība

Dace Ķikute pilotprojekta vadītāja

Kārlis Mačāns pilotprojekta vadītājs

MĒRĶIS

Izstrādāt standartizētu un plaši pieejamu **zāļu lietošanas pārskata** (ZLP) pakalpojumu

1.

Uzlabot terapijas drošību, atbilstību un efektivitāti, stiprināt **pacientu** līdzestību ārstēšanai.

2.

Ciešāk integrēt **farmaceitu** primārajā veselības aprūpē, veicināt farmaceita profesionālā potenciāla izmantošanu.

3.

Sniegt atbalstu **ārstam** darbā ar polifarmācijas pacientiem. Samazināt **veselības aprūpes izmaksas**, kas saistītas ar nepareizu zāļu lietošanu.

INOVĀCIJA

Izveidots pakalpojums - **komplekss risinājums**, lai farmaceits sniegtu standartizētu, strukturētu konsultāciju, kuras rezultātā **pacients** saņem personalizētu, ērti lietojamu zāļu lietošanas plānu un **ārsts** potenciālo terapijas problēmu izvērtējumu.

E-VESELĪBA

5

Integrējot pakalpojumu E-veselības platformā, iespējams reģistrēt arī citus farmaceitiskos pakalpojumus

PAKALPOJUMS

4

Standartizēta, strukturēta konsultācija un personalizēts zāļu lietošanas plāns

PLATFORMA

3

Radīta platforma strukturētai ārsta, farmaceita un pacienta sadarbībai

IT RĪKS

2

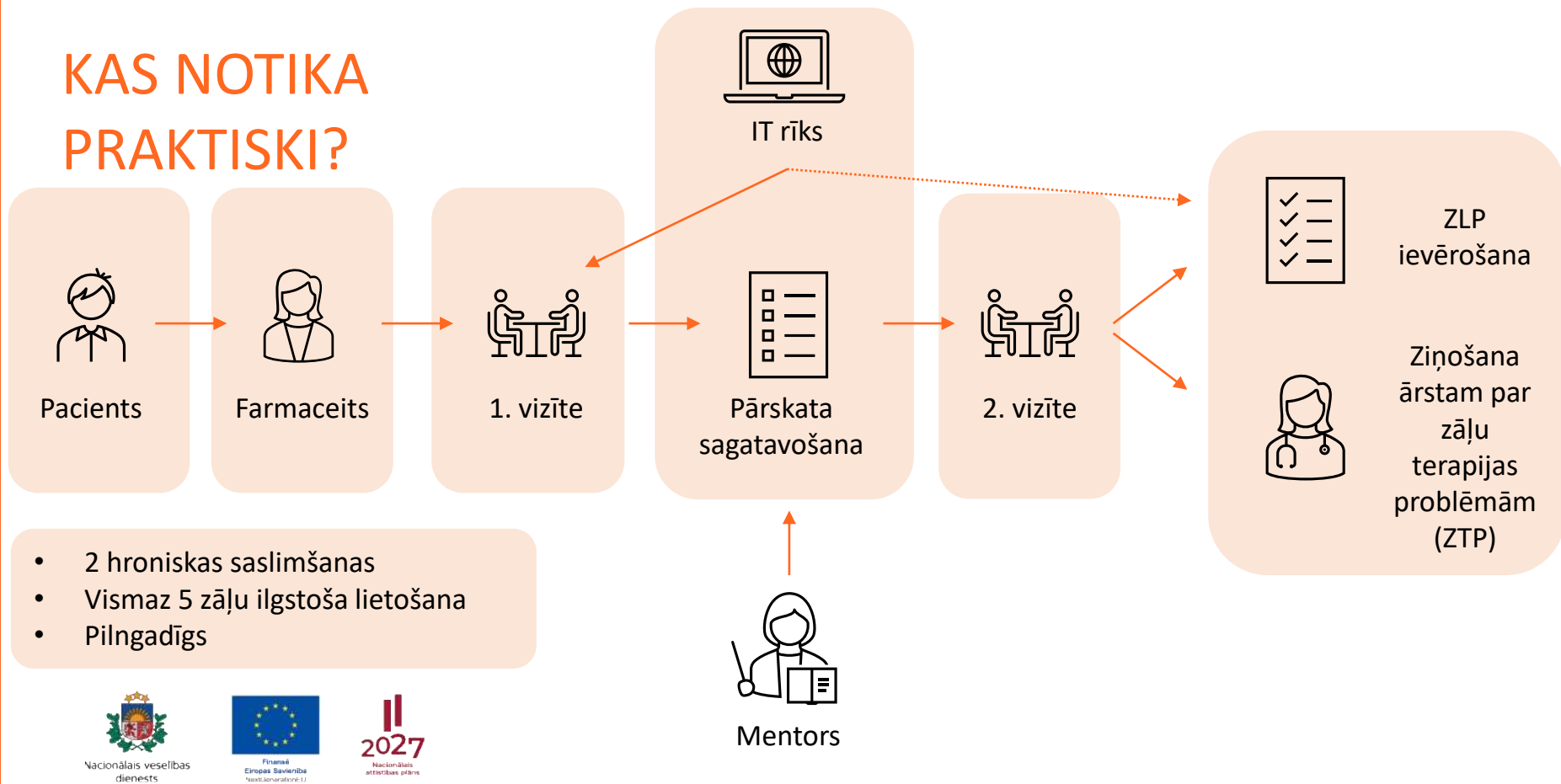
Validēts IT rīks, kuram veikts ārējās drošības audits

METODIKA

1

Izstrādāta metodika, algoritmi un rekomendācijas konsultācijas sniegšanai

KAS NOTIKA PRAKTISKI?

Zāļu lietošanas pārskats

Tabula

Saraksts

Drukāt

Pacients: Dora Blistera, Pk.: 010150-11223
Izveidots: 06.10.2025

Co-Perineva 2 mg/0,625 mg tabletes
Ter-butylamini/peinidoprilum, indopam/dum

Asinsspiediena kontrolei
Pa 1 tableti no rīta tukšā dūšā.

Concor 10 mg apvalkotās tabletes
Bisoprololi fumaras

Pulsa kontrolei (Mērķis - mazāk par 110x/min)
Pa 1 tab. 1x dienā. Nesakošļāt.

ISMN STADA 20 mg tabletes
Ascorbati monohidrats

Stenokardijas lēkņu biežuma mazināšanai
Pa 1 tab. 2x dienā. Ālņņonj veselās, nesakošļāt.

Metformin Accord 1000 mg apvalkotās tabletes
Metformini hydrochloridum

Cukura diabēta ārstēšanai
Pa 1 tab. 2x dienā kopā ar ēdienreizi.

Torasemida Teva 5 mg tabletes, EFG
Torasemidum

Tūsķu mazināšanai
Pa 1 tab. 3x nedēļā

Xarelto

Rivaroxabanum

Insulta, infarkta profilaksei. Trombu veidošanās mazināšana
Pa 1 tab. dienā kopā ar ēdienu

Atorvastatin TAD 20 mg apvalkotās tabletes
Atorvastatinum

Sirds asinsvadu veselībai
Pa 1 tab. 1 x dienā.

07:00 30 min pirms brokastīm	07:30 kopā ar brokastīm	16:00 kopā ar launagu	19:00 kopā ar vakariņām
1 tablete/-es katru dienu			
	1 tablete/-es katru dienu		
	1 tablete/-es katru dienu	1 tablete/-es katru dienu	
	1 tablete/-es katru dienu		1 tablete/-es katru dienu
	1 tablete/-es katru nedēļu (2x, 3x, 4x)		
	1 tablete/-es katru dienu		
			1 tablete/-es katru dienu

Lietot pēc vajadzības

Chlophazolin 150 mikrogrami tabletes
Chlophazolinum

Hipertensīvās krīzes novēršanai
Lietot pa 0,5-1 tableti kontrolējot asinsspiedienu un pulsu. Devu var atkārtot, ja pēc 60 min nav rezultāta.

1 tablete/-es

REZULTĀTI

10,5 lietotie produkti

- 8,5 recepšu zāles
- 1 bezrecepšu zāles
- 1 uztura bagātinātājs

Pareizu lietošanas principu izpratne

- 68% pareiza
- 32% nepietiekama, nezina, zina nepareizi

476
pacienti

Farmaceitu iesaiste

- Iesaistīti un apmācīti 50 farmaceiti
- Aktīvi iesaistīti 47 farmaceiti

Viena pacienta konsultēšanai kopā
patērētas
aptuveni 4 h

Lietošanas mērķa izpratne

- 67% pareiza
- 33% nepietiekama, nezina, zina nepareizi

Nacionālais veselības
dienests

Priekš
Eiropas Savienības
Nediskriminācija

2027
Nacionālais
attīstības plāns

KĀDAS ZĀĻU TERAPIJAS PROBLĒMAS KONSTATĒJĀM?

KATEGORIJA	APAKŠKATEGORIJA
INDIKĀCIJA (334)	Nevajadzīga medikamentu terapija (230)
	Nepieciešama papildus terapija (104)
EFEKTIVITĀTE (501)	Neefektīvas zāles (109)
	Pārāk zemas zāļu devas (340)
	Nepieciešama papildus uzraudzība (52)
DROŠĪBA (1012)	Zāļu blakusparādības (679)
	Pārāk augstas zāļu devas (130)
	Nepieciešama papildus uzraudzība (203)
LĪDZESTĪBA (263)	Līdzestība (238)
	Izmaksas (25)

Kopā: 2112

KĀ TIKA NOVĒRTĒTS PAKALPOJUMS?

Farmaceitu novērtējuma ieguve

- Konsultācijas vērtība pacientam – izteikti vērtīga/vērtīga 90%
- Pacienta līdzestības un attieksmes uzlabojums 92%
- Farmaceitu pārliecība par spēju sniegt pakalpojumu – pilnībā pārliecināti/pārliecināti 87%

Pacientu novērtējuma ieguve*

- 83,7% lieto zāles atbildīgāk
- 81,7% vēlētos pakalpojumu atkārtoti
- **61,4%** izjūt dzīves kvalitātes uzlabojumu

* Iegūti 197 pacientu vērtējumi

KĀ PAVEIKTO NOVĒRTĒJA PIESAISTĪTIE EKSPERTI?

**Eksperta - sertificēta
(vispārējās prakses)
ģimenes ārsta novērtējums**
(izvērtēti 47 ZLP)

- Aptuveni **1/3** no farmaceita konstatētajām ZTP ir ļoti būtiskas
- *“Pakalpojums potenciāli būtu ārkārtīgi noderīgs pacientu veselības aprūpē”*

**Farmakoterapijas eksperta
novērtējums**
(izvērtēti 476 ZLP)

- **36,6%** gadījumu konstatēti nozīmīgi drošības riski
- Kopumā **235** ZLP fiksēto vienlaicīgi lietoto **zāļu skaits bija ≥ 10** , savukārt 15 ZLP ≥ 20
- Potenciālie sistēmiskie ieguvumi – mazāk hospitalizāciju, efektīvāka farmakoterapija, labāka sadarbība starp speciālistiem

EKONOMISKĀS LIETDERĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Balstoties uz konstatēto zāļu terapijas problēmu risku

- Ietaupījums uz pacientu: **1154 EUR** (47 ZLP)
- Ietaupījums uz ZTP: **291 EUR** (47 ZLP)

Balstoties uz iespēju novērst nepareizu zāļu lietošanu

- Pozitīvs ieguvumu - izmaksu koeficients: 1 EUR ieguldījums rada **155–350 EUR** ieguvumu
- Neto ieguvums >**11,2 milj. EUR** gadā

BUDŽETS

Līguma summa	547 413,11 EUR
IT risinājuma izstrāde un uzturēšana, pilnveidošana, informatīvo materiālu sagatavošana u.c.	365 342,40 EUR
Ekspertu atalgojums (47 farmaceiti + 4 klīniskie farmaceiti – mentori + 3 ārējie eksperti + 4 vadības grupa)	154 781.76 EUR
Kopumā apgūtā summa	520 124,16 EUR
Neapgūtā summa	27 288,95 EUR

SECINĀJUMI

ZLP pakalpojums ir praktiski īstenojams

- ZLP uzlabo pacientu drošību, stiprina farmaceita lomu un nodrošina ekonomisku ieguvumu valsts mērogā
- Pakalpojums ir sagatavots ieviešanai valsts mērogā
- IT rīka uzturēšanas izmaksas **≈2500 EUR/mēnesī**
- Potenciālais pakalpojuma tarifs – **36,65 EUR** (≤ 10 zāles, 2h), **54,98 EUR** (> 10 zāles, 3h)

Rekomendācijas

- Turpināt pakalpojuma nostiprināšanas normatīvajā regulējumā
- Ieviest pakalpojumu pakāpeniski, sākot ar pacientu grupām, kurām sagaidāms lielākais terapeitiskais un finansiālais ieguvums.
- Palielināt pakalpojuma sniegšanai sagatavoto farmaceitu skaitu
- Attīstīt IT risinājumu un nodrošināt vismaz pamata līmeņa integrāciju ar e-veselības sistēmu

SLĒDZIENS

Zāļu lietošanas pārskats ir **efektīvs, ekonomiski pamatots** un **gatavs iekļaušanai** valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu klāstā

PALDIES PAR UZMANĪBU!